

GÖNÜL BİR YELDEĞİRMENİDİR

1943

Hüseyin Rahmi Gürpınar 1864-1944

KİŞİLER

Şadan Aile tarafından evlendirilmeye zorlanmış, görücü usulü ve iç güveysi olarak varlıklı olan Didar Bey'in kızı Sabiha ile evlenmiştir. Çapkın bir erkektir. Devlet dairesinde çalışmaktadır.

Sabiha Didar Bey ve Nuriye Hanım'ın iki kızından en büyüğüdür. Görücü usulü olarak Şadan ile evlenir. Eğitilmiş, bilgili ve kültürlü bir kadın olmasına rağmen evliliğini geleneksel bir yöntemle tercih etmiştir. Modern zamanlarda görüşerek evlenenlerin mutlu olmadığını gözlemlemiştir.

Cevher Hurrem Memduh Bey ile evlidir. Gösterişli ve çok güzel bir kadındır. Kocasının araştırma, düşünme ve bilgiye olan düşkünlüğünden dolayı kendini yalnız hissediyordur.

Hurrem Memduh Bey Profesör Hurrem Memduh Bey'in adı dahi olarak anılmaktadır. Oldukça akıllı, bilgili ve saygın bir adamdır. İstanbul'da tanınmıştır. Kitapları ve makaleleri yayınlanmıştır.

Halis Sabiha'nın kardeşi olan Halis, evin tek oğludur. Başu boş gezen, çalışmayan ve kadınlarla günlerini geçirip ailesinin para desteği ile bu hayatı sürdüren bir karakterdir.

Nevres Sabiha'nın annesi Nevres'i evlatlık olarak bakımını üstlenmiştir. Evin hizmetine bakanlardan birisidir. On dokuz yaşındadır. Ev kızı eğitimi görmüştür. Biraz okuyup yazması da vardır. Evlatlık konumunda olsa da evin erkekleri ona farklı gözle bakmaktan çekinmemiştir. Halis'e aşiktir.

Servinaz Servinaz, Didar Bey ve ailesinin köşkünde hizmetlidir. On sekiz yaşlarında, kirli ve pasaklı bir kızıdır.

ÖYKÜ

Şadan'ın çapkınlıkları Ailesi, Şadan'ın çapkınlıklarına bir son vermek, bir anda istemedikleri bir gelini onlara getirmesini engellemek ve onun hayatına çeki düzen vermek için onu evlendirmeye karar vermiştir. Hem oğullarının beğeneceği hem kendi kafalarına uygun gelini bulmak için bir zaman uğraşırlar. Birkaç gelin adayının babası ise nişan aşamasında Şadan'ın ne kadar çapkın olduğunu öğrenip kızlarını vermekten vazgeçmiştir. Sonunda Didar Bey'in kızı Sabiha uygun görülür. Didar Bey, Şadan'ın çapkınlıkları konusunda duyduklarından rahatsız olmamış, pısrık damat değil gözü açık damat istediğini söylemiştir. Modern bir kayınpederdir. Ona göre çapkınlık erkeklere uygun bir özelliktir. Şadan o dönem sürekli randevu evine gidiyor, oradaki sevgilisi ile sık sık birlikte oluyordu. Fakat bu onda bel soğukluğu hastalığına sebep olmuştur. Aylardır bu hastalıkla uğraşmasına rağmen doktorların reçete ve yasaklarına uygun davranmadığı için hastalık ilerlemiştir. Evlenmesine az kalınca bu işi çözmek için kendisine yardım edebilecek bir doktor bulur. Doktor kısa zamanda onu iyi edecek ilaçlar ve diyet verir. Aynı zamanda kimseyle birlikte olmamasını söyler. Fakat randevu evindeki kadın onu rahat bırakmaz ve evlendikten sonrada yanına gelmeye devam etmesi için onu ikna etmeye çalışır. Sarhoş olur ve o gece bütün kadınlarla aynı yatağa girerek doktorun sözünden çıkmış olur.

Şadan, karısını aldatmaya başlar Sonunda Şadan ve Sabiha evlenirler. Mutlu bir evlilikleri olur. Birbirlerine ısınırlar ve aşık olurlar. Şadan ilk zamanlar karısını aldatmaz. Tek sıkıntı karısı ondan farklıdır. Çok fazla kitap okuyordur, edebiyata düşkündür ve onun çok da anlamadığı derin konuşmalar, tartışmalar yapıyordu. Şadan, anlamadığını belli etmemek için fikir üretmeye çalışıyor, onu ilgi ile dinler gibi görünüyordu. Fakat bu konuşmalar onun uykusunu getiriyordu. Bir gün karısı ile aralarında geçen bir konuşmadan kendisini küçümsediğini hissederek. Karısı kendisi gibi edebiyata düşkün, kültürel birikimi fazla olan biri ile evlenmeme sebebini iki aynı kişinin birbiri ile anlaşamayacağı ve böyle bir erkeğin kadının fikirlerini önemsemeyeceğine dair cümleler sarf eder. Bu düşüncesi Şadan'ı kızdırır. O günden sonra Şadan kendisine başka eğlenceler bulmaya karar verir. Dışarıda karısı duymadan kolaylıkla çapkınlık yapabilecekken asıl istediği karısı hiç fark etmeden gözünün

önünde, onu ondan aşağı kadınlarla aldatmaktır. Nevres, evlatlık olduğu için gözünü evin hizmetlisi Servinaz'a diker. Onu ilk kapı arkasında sıkıştırmasında kız reddetse de, sonrasında kolayca onunla aşk yaşamaya başlar. Birlikte her fırsatı değerlendirirler. Bir gün Nevres'e yakalanırlar. Şadan, Nevres'in hallerinden derdinin onları şikâyet etmek olmadığı, onun da Şadan'ı istediği sonucunu çıkarır. O günden sonra Nevres ile de birlikte olmaya başlar. Onun asıl hedefinin Nevres olduğunu, onu kiskandırmaya çalıştığını söyleyerek kadını kandırır. İki kadını da, ilişkilerini başkalarına anlatmaması için diğeri ile birlikte olduğu ve onu da aynı duruma sokarak zor durumda bıraktığı yalanını uydurarak oyalar. Bu durum iki kadın arasında kıskançlığa sebep olsa da durumu kabullenmek zorunda kalırlar. Fakat bir süre sonra Şadan onlardan sıkılır. Kadınların çok istekli olması ve sürekli onu istemesi de bu duruma etki etmektedir. Kızlar birbirini ve Şadan'ı deli gibi kiskandıklarından sorun çıkarmaya, Şadan'ı huzursuz edebilecek durumlar oluşturmaya başlarlar.

Servinaz ve Nevres'in sırları Şadan'ın gözü ise köşkün yeni kiracısının alımlı, güzel ve oldukça açık giyinen karısıdır. Fakat Sabiha bu durumu anlamasa da hizmetçi kızların gözü üstünde olduğu için önce o durumu çözmeye karar verir. Kızlar zaten birbirlerini çekemediği için, kiminle birlikteyse diğer kız hakkındaki sırları öğrenmeye çalışır. Bu konuda da başarılı olur. Nevres'in, Halis'e aşık olduğunu, Halis ile birliktelerken Halis'in onu bırakıp başka kadınla birlikte olmaya başladığından ona hırslandığını öğrenir. Aynı zamanda Didar Bey'de Nevres'in peşindedir ve kız onu istemese de türlü sözlerle onu ikna etmeye çalışmış ve onu defalarca sıkıştırmıştır. Nevres ise Şaziye'nin sırlarını verir. Birkaç yıl önce Hanım ve Bey'i tedavi için gelen eczacı kalfası ile sevgili olmuş ve ondan önce başkasından hamile kalıp, çocuk ondan gibi davranmıştır. Eczacı da çocuğu düşürmesi ve daha sonra da hamile kalmaması için korunması adına ona bilgiler verip yardımcı olmuştur. Şadan bu bilgilerle rahatlar. Daha sonra olay patlak verirse, kızlıklarını bozma davası ile uğraşmak zorunda kalırsa bu bilgileri de kullanacaktır. Kızların da masum olmadığını ve onun ayarında çapkın olduğunu iyice anlar ve artık Cevher'i baştan çıkarmaya çalışır.

Şadan ve Cevher yakınlaşır Bahçede karşılaşp sohbetlerinden sonra Sabiha ve Şadan, Hurrem Bey ve Cevher'e hoş geldin ziyaretine giderler. Bu ziyaret esnasında Şadan, Cevher'in kocasının konuşmalarından sıkıldığını anlar. Kendisi de karısının sohbetlerini sevmiyordur. Hurrem ve Sabiha derin bir sohbetin içindeyken ikisi balkona çıkar. Aynı kaderi paylaştıklarını söyleyerek yakın bir konuşma içine girerler. Şadan komplimanlarını yaparken birden kadını öper. Kadında kısa bir süre karşılık verir. Fakat sonra ne olduğunu anlamadığını, kendine yakıştırmadığını söyleyerek pişman olur. Şadan ise kadının gölünün olduğunu çoktan anlamıştır. İlk görüşme için bu kadarı onun için yeterlidir. Karısı ve Hurrem hiçbir şey anlamamıştır. Sabiha, Hurrem'in hayranı olduğundan onun ile konuşmaları sırasında kendinden geçiyor, ikisi de başka bir dünyadaymışçasına ortamdan kopuyorlardır. Ziyaretleri olay çıkmadan biter. O günden sonra Şadan, Cevher'e ulaşmanın, bir sonraki adıma geçmenin planlarını yapmaya çalışır. Fakat kayınçosu Halis'in, Cevher'e aşık olduğunu, kadının kendinden hoşlandığını düşündüğünü öğrenir. Halis eniştesine açılmıştır. Şadan ise saygın biri ile evli ve komşuları olan bir kadın ile ilgili bu planlardan vazgeçmesini tembihler. O günden sonra atlatması gereken Halis engeli de çıkmıştır. Cevher'den kendisi ile ilgili olumlu bir yanıt alsa Halis konusunda kıskançlık ve endişe duymasını gerektirecek bir durum kalmayacaktır.

Cevher'in mektubu Hurrem Medari Bey ve eşi Cevher haber göndererek Şadan ve Sabiha'ya ziyarete gelirler. Bu ziyaretler sıklaşmıştır. İki çift iyi dost olmuştur. O sırada hiç konakta durmayan Halis de fırsatı kaçırmayarak onlarla takılır. Cevher'in peşinden ayrılmaz fakat kadın ona aldırış etmez. Sabiha, bir konuyu incelemek için odasından Halis'e bir kitap getirir. O sırada eşleri birbiri ile derin sohbette olan Şadan ve Cevher fırsatı kaçırmaz ve konuşmaya başlar. Cevher, Halis'in tavırlarından bunaldığını söyler ve Şadan'a küçücük bir kağıt vererek beklediği cevabın bunda olduğunu söyler. Misafirler gidince Şadan mektubu tuvalette defalarca okur. Kadın ilk kez başına böyle bir şey geldiğini, Şadan'ı düşünmeden edemediğini söyler. Kocasını Çarşamba günü evde olmayacaktır ve bir günlüğüne İstanbul'da kalacaktır. Gece saat birde tarif ettiği şekilde kendi odasına geliş yolunu yazmıştır. Şadan, tuvaletten çıkınca Halis onu konuşmaya çağırır. Kadının önceden onda gönlü olduğunu fakat o akşam ondan uzak durduğunu, eniştesinden çekindiğini hissettiğini söyler. Cevher ve Şadan'ın arasında bir şey olduğunu ima eder. Ona not verirken de görmüştür. Eniştesi tuvalette de uzun süre kaldığı için bu süre onun dikkatini çekmiştir. Şadan cebinde sigorta ile ilgili soruların olduğu bir kâğıdın varlığını hatırlar ve onu gösterir. Sigorta ile ilgili konularda iş için görüştüğü kişiler vardır. Cevher'in, kız kardeşinin sigorta işleri ile ilgili yardım istediğini söyler ve tehlikeyi başından savar.

Şadan ve Cevher'in ilk buluşması Şadan iyi bir plan düşünür. Hurrem Bey ile aynı gün işinin çıkmasının dikkat çekmemesi için son anda vapuru kaçırmış ve ailesinde kalacakmış gibi yapmaya karar verir. Onun adına güvendiği bir arkadaşı telgraf çekerek durumu karısına bildirecektir. O gün

artist bir arkadaşından, kendine haydut görüntüsü verecek kıyafetler ve sakal bulur. Karşıya geçtikten sonra araba tutar ve gizlice gelerek kullanılmayan ve harabe halinde olan köşke gelerek kıyafetini değiştirir. Saatin gelmesini de orada bekler. Cevherlerin köşküne arkadan girecektir ve tarladan yürürken karanlıkta bir karartı görür. Adam, yüzüne ışık tutuyordu. Tanınmadığını bildiğinden kaçmamaya kara verir ve adamın üzerine gidince adam kaçır. Bir süre sonra Şadan kadının ona tarif ettiği şekliyle köşke girer. İkisi de tedirgindir. Köşkte önceden oturan ailede, buldukları odada adam karısını başka bir erkekle yakalamış ve onu öldürmüştür. Tüm bu düşüncelerden ve yaşadıkları zorluklardan sıyrılıp birlikte olurlar. Tam o sırada kapı çalar. Evdeki hizmetliler, komşu Halis Bey'in köşke hırsız girerken gördüğünü, her yere baktıklarını bir tek kadının odasının kaldığını söylerler. Kadın kapıyı açmaz balkondan Halis'e teşekkür ederek başından savar. Odasının güvenli olduğunu söyler. Hırsız bahçeden atlayarak diğer köşkün bahçesine gitmiş olacaktır diyerek fikir yürütür. Sabah, Şadan tekrar haydut görünümünde evden çıkarken Halis onu beklemiştir. Silah ile onu vurmaya çalışır. Birkaç silah atışından sonra Şadan kurtulur ve harabe köşke giderek üstünü değiştirir. Halis ise kendisi ile ilgili bir kahramanlık hikâyesi yaymıştır. Ayrıca haydudun Cevher'in sevgilisi olabileceğini, köşke hırsız gibi değil kendinden emin şekilde girdiğini gördüğünü ve kadının hırsız haberlerinden hiç korkmadığını ablası ve eniştesine söyler. Fakat olay zamanla kapanır. Kimse Şadan'ı tanımamıştır.

Nevres'in hamileliği Nevres evden kaçır ve arkasında bir mektup bırakır. Evde bir tek hanımını sevdiğini, onun hakkını ödemeyeceğini ama evdeki erkeklerin onu mahvettiğini yazmıştır. Hamiledir ve dava açarak bu konuyla yüzleşeceğini söylemiştir. Evdeki üç erkekte panikler ve söylenenlere itiraz eder. Bir gün resmi dava açılmadan konunun halledilebilmesi için adliye memuru tezkere gönderir ve onları görüşmeye çağırır. Daha fazla rezillik çıkmaması için kabul ederler ve görüşmeye giderler. Üçü de tedirgindir. Nevres orada çocuğun Halis'den olduğunu söyler. Üçünü birden çağırmasının sebebi ise durumun ciddiyetine dikkat çekmek ve olanları evin beylerinin bilmesini sağlamak olduğunu belirtir. Şadan rahatlar. O gün karara varılmaz ve dava açılmak üzere memur gitmelerine izin verir. Halis ise dava açılmadan İsviçre'ye kaçarak bu durumdan kurtulur. Şadan artık Cevher ile rahat rahat görüşebilecektir.

Hurrem Bey ve Sabiha'nın ilişkisi İki çift bir gün yine ev toplantısındaiken, Şadan ve Cevher gizlice konuşurlar. Cevher, ertesi gün kocasının yine evde olmayacağını söyler. İkinci kez dikkat çekmeden aynı gün evde olmama planı zor olacaktır. Dördü beraber sohbet ettikleri an Şadan, gazeteden İstanbul'a opera geleceğini okur. Şadan'ın bu haberine karısı istiyorsa o gün ailesinde kalıp gitmesini, kendisinin gelmek istemediğini söyleyerek karşılık verir. Hurrem Bey'de aynı gün İstanbul'da bir yerde acil işi olmasa eşlik etmeyi isteyeceğini söyleyerek plana katılmayacağını söyler. Kaçamak için her şey bir anda kendiliğinden çözülmüştür. Şadan ve Cevher eşlerinin hiçbir şey sezmelerini saflıklarına ve kendilerini bilime ve okumaya kaptırmalarına verir. Ertesi gün Şadan aynı yollardan, aynı yerde kıyafet değişikliği ile Cevher'in yanına gider. Bu kez hiçbir zorlulukla da karşılaşmazlar. Şadan, Cevher ile odadayken karısının her şeyden habersiz odalarında nasıl olduğunu düşünür ve pencereden bakar. Onun için üzüldü. Köşkte ışıkların yandığı tek yer kendi odalarıdır ve perdelerde açıktır. Bir anda karısını Hurrem Bey ile sarılırken ve öpüşürken görür. Cevher'e de gösterir. İkisi de şaşkınlık ve kıskançlık içinde kalır. Ne yapacaklarını bilemezler. Bu duygularını konuşurlar. Hem birbirlerini istiyor, hem de eşlerini kıskanıyorlardır. Cevher, Hurrem ile evliyken Şadan'ın onun ilgisini çektiğini söyler. Kocasından boşanmak istemiyordur. O gece sabaha kadar yine yan yana kalırlar ama akılları eşlerindedir.

Şadan'ın kafa karışıklığı Şadan gördükleri karşısında nasıl tepki vereceğini bilemez. Karısının pencereleri açarak onların görmesi için bu duruma kalkıştığı bellidir ama yüzleştiğinde ne konuşacağını bilemediğinden tüm hafta erkenden yatar ve kendi kendine kalıp düşünme fırsatları yaratır. Karısını kıskanmıştır ve bu duruma göz yummak da yapabileceği bir şey gibi gelmiyordur. Bir gün karısı gazeteyi göstererek geçen gün gittiği opera gösterisinin akşam tekrar yapılacağını söyleyerek kocasına yine gitmesi gerektiğini söyler. Şadan, karısına imalı sözler söyleyerek kocasını göndermekte ne kadar istekli olduğunun altını çizer. Sabiha artık gayet açıkça bir şekilde her sefer kendisi için gittiğini, bu kez de karısı için gitmesini istediğini söyler ve ısrar eder. Şadan daha fazla kavga etmemek ve geri dönülmez bir yola girmemek için evden çıkıp gider. İsteyeceğini yapacağını söyler.

Hurrem Bey ve Şadan yüzleşirler O gün geldiğinde artık kıyafetini değiştirmez. Cevher'in yanına gitmeden Hurrem'in Sabiha'nın yanına nereden girdiğini görmek ister ve gizlenerek izlemeye başlar. Pencere açıktır ve karısı süsleniyordur. Karısı gözüne çok güzel görünür. Az sonra Hurrem Bey ile görüşeceğinden dolayı heyecanlı olduğunu düşünerek onu kıskanır. Bir yanı Cevher'den vazgeçmek istemez ve kadının onu beklediğini bilir ama karısını başka bir adama bırakmak da kabul edebileceği

bir durum değildir. Fakat aynı şeyi o yaptığı için bir şey söylemeye de hakkı olmadığını düşünür. Bu kararsızlıklar içinde Hurrem Bey'in karartısını görür. Hurrem Bey onu gördüğüne şaşırır. Orada olmaması gerektiğini, onu bir başkasının şu an heyecanla beklemekte olduğunu söyler. Şadan, bunu yapamayacağını, karısının bu durumunu kaldıramayacağını öfkeyle söyler. Hurrem Bey içinde kaldıkları ahlaki durumla ilgili geniş ve doğru toplumunun klasik bakış açısının dışındaki fikirlerini söyler. Cevher başkasının karısı olduğu için ona bu kadar ilgi çekici gelmiştir. Eşleri de başkaları ile birlikte olunca onları bir kıskançlık bürümüş ve hissettikleri aşk coşmuştur. Kendisine ait olmayan hep daha ilgi çekici olacaktır. Şadan arada sıkışmışlığı ve söyleyecek hiç sözü olmadığı sebebiyle Hurrem Bey'e dayanarak hüngür hüngür ağlamaya başlar. Bile isteye karısını bir erkeğin kollarına bırakamayacağını anlatır. Hurrem Bey oldukça sakin ve olgun şekilde Sabiha'nın ona verdiği anahtarını verir. Bu anahtar, Sabiha ve Şadan'ın odasının olduğu yere direkt çıkan bir başka kapının anahtarıdır. Köşke bu şekilde kimseye görünmeden giriyordur. İki adam dostça ve birbirini anlayarak ayrılırlar. Hurrem Bey karısı ile arasında geçen sorunu zamana bırakmalarını ve çözüleceğini söylemiştir. Meseleye kolay kolay kimsenin yaklaşamayacağı bir açıdan yaklaşmışlardır.

Olanlar geride bırakılır Şadan, sessizce elindeki anahtarın ait olduğu kapıdan geçer. Odasına doğru ilerlediğinde karısının hazırlanmış şekilde yatağına uzandığını ve eline bir kitap alıp okur göründüğünü fark eder. Sabiha, Şadan'ı görünce şaşırır. Hurrem'i öldürdüğünü düşünür ama Şadan olanları ve hislerini anlatır. Karı koca konuşurlar, ağlaşırlar. Olanları arkalarında bırakmaya karar verirler. Ertesi gün Hurrem ve Cevher'in uzun bir İtalya seyahatine çıktığı haberi gelir. Ansızın kara verildiği için vedalaşamadıklarını belriten bir not göndermişlerdir. Karı koca eski hayatına döner. Şadan zaman zaman Cevher'i hatırlıyordu ve köşke doğru bakıyordu. Ona doyamamıştır. Cevher'in de onu düşündüğüne emindir. Karısı bu bakışları fark ettiğinde piyano başına geçerek İtalya'yı anımsatacak eserler çalmaya başlıyordu. Karısı ile de birbirlerini sandıklarından fazla sevdiklerini fark etmişlerdir. Ayrılmak istemiyorlardı. Şadan karısının onu düşürdüğü durumdan daha fazlasını ona yaşattığı için karısının ona yaptıklarını affetmiştir.

TEMALAR

Ahlak/İhanet Toplumun ahlak kuralları ve olaylardaki ahlaki duruma bakışı eleştirilmektedir. Romanda ihanet teması etrafında bir ahlaki sorgulama söz konusudur. Erkeğin kadına göre daha rahat bir sosyal yaşamı ve zaman zaman kabul edilebilir evlilik, ahlak dışı ilişkileri vardır. Kadın içinse bu durum farklıdır. Kadın, ilişkilerde erkekle aynı durumda olsa bile ahlaksız ve kötü durumda kalan taraf olmaktadır. Yine Didar ailesinin saygın, varlıklı ve modern görünmesi, beylerin hizmetçi kızlarla birlikte olması durumundan etkilenmemiştir. Fakat hizmetçi kızların hayatı bu durumdan kötü etkilenmiş ve aşağılanmışlardır. Karısını aldatması ve sonrasında kendi aynı duruma maruz kalması Şadan'ın ahlaki sorgulamalarına ve karısına tepki gösterememesine neden olmuştur. Şadan'a göre eşinin ihanetini bilmeden yaşayanlar, eşinin ihanetini bilip affederek ilişkisine devam edenlerden daha kötüdür.

Kadın-Erkek ilişkileri/Evlilik Birbirine ait olma duygusu, sahip olduklarının değerini anlamayı zorlaştırmaktadır. Başkasına ait ya da ulaşılması zor olan hep daha çekici gelmektedir. Şadan'ın karısını başkası ile görmesi ve onu kaybedebileceği hissi karısına olan hislerini fark etmesine sebep olmuştur.

KARAKTER ANALİZİ

Şadan (Çapkın)

Karakter Evlenmeden önce de hayatında sürekli başka ve farklı kadınlar olan Şadan, evlendikten sonra da karısına karşı sadakatsiz davranmıştır. Konuşkan, pratik zekası olan ve çapkınlıkları için bu özelliğini kullanan bir erkektir. Kolaylıkla yalanlar söylüyor, kendi çıkarı için bencilce davranabiliyordu. Romanın sonunda karısının da kendisi gibi onu aldattığını ve bunu kendisine ders vermek için yaptığını fark eder ve duruma soğukkanlılık ve eşitlikçi şekilde yaklaşır.

Aktivite Şadan devlet dairesinde çalışmaktadır. Her gün işe gidip gelir. Evlenmeden önce sıklıkla randevu evlerinde, içkili eğlencelerde vakit geçirir. Evlendikten sonra ise çapkınlıklarına evdeki hizmetlilerle, komşusu Cevher ile devam eder. Karısının edebiyatla ya da kitaplarda karşılaştığı fikirlerle ilgili konuşmaları ona fazlasıyla sıkıcı ve anlamsız gelir.

ÖRNEK ANILAR

Okumaya uzak Şadan, karısının kendisi gibi edebiyata düşkün ve bilgili birisi ile evlenmeme sebebini öğrenince bozulur. Sabiha, bilgin bir kocanın karşısındaki kadının zihnindeki bilgileri zayıf göreceğini düşünüyordur. "Ben bir eş istedim. Öğretmen, eğitimci değil... Niçin açık açık söylemeyeyim? Okuma ile, araştırmalarla aram öyle pek iyi değildir. Ne olursa olsun, kitaplık karıştırmaktan zevk almam. Huy bu ya, ömrümde beş altı yüz sayfalık kitap okuduğumu bilmiyorum. Hele ciddi eserlerde boğulurum."

Hayalci/Kadınlara düşkün Şadan'ın zihninde sürekli başka kadınların hayali dolaşmaktadır. "Tuhaf bir yaratılışım vardır. Hayatımın yarısı gerçek, yarısı hayal biçiminde geçer. Beraber yaşadığım kadından başka kalbimde, kafamda gizli bir sevgili hayali taşıyorum. Birkaç ayda, birkaç hafta da, bazen birkaç günde bu hayal sevgilim değişir. Sokakta, şurada, burada güzel bir kadın görürüm. Canım onu çekip de çok beğenirsem hassas bir plak gibi bu resmi kapar, saklar. Artık zihnim hep onunla uğraşır."

Çapkın Şadan, evlendikten sonra başka kadınların hayalini kurmaya devam eder. Gözü Nevres'de olsa da evlatlık olduğundan onunla olmayı tehlikeli sayar ve Servinaz'a yönelir. "Servinaz'ı birkaç defa koridorun loşluğu ve iki kapının arasında sıkıştırdım. İlk saldırışlarım sanki biraz telaş etti. Cilveye benzer hallerle kollarımın arasında debelendi. Ama git gide alıştı. Hiç korku ve çekinme eseri göstermez oldu. Bu kapı aralarındaki gizli, hızlı, yasak, heyecanlı sarılmalarındaki zevki, tadı anlatamam. Ben Servinaz'ın gerdanından derin buseler içerek, onun bulaşık suyunu andıran kokusu henüz burnumdan gitmeden karımın yanına girdiğim zaman Sabiha'yı bazen en nazik bir estetik bahsiyle uğraşırken bulurdum."

Kıskanç Şadan, Cevher'in yanına gitmeden önce, Hurrem'in onların evine gizlice nasıl girdiğini görmek adına karısının odasını izler. İzledikçe kıskançlığı artar. "Süslendiğin yetişir artık Sabiha... Güzelsin, hem çok güzelsin. Bu ana kadar senin bu güzelliğini göremeyen bir körmüşüm. Şimdi kıskançlıkla gözlerim açıldı. Yok, yok... Süslenme. Hazırlanma. Senin bu gece sevdalı sıcak başında başka bir erkeğin göğsünü ısıtmasına müsaade ve tahammül edemeyeceğim. Düello, cinayet ne yapmak gerekirse yapacağım."

Sabiha (Okumaya düşkün)

Karakter Sabiha, okumaya ve edebiyata çok düşkün, akıllı ve kendisine güvenen bir kadındır. Zaman zaman kocasını küçümser ve fikri konularda yetersiz olduğunu söylemekten çekinmez. Kadın erkek ilişkilerinde eşitliğe inandığı ve kendi ilişkisinde içinde yaşadığı toplumdan farklı düşündüğü anlaşılır. Aldatıldığını öğrendiğinde kocasına ölümden beter bir ders vermek ister. Kocasının sadakatsizliğine karşı kendisi de onu aldatmakta sakınca görmemiş, hayranı olduğu Hurrem Bey ile ilişki yaşamaya başlamıştır.

Aktivite Sabiha varlıklı bir ailede büyümüştür. Eğitimli, sık sık kitap okuyan ve yazarlar, düşünürler hakkında hayli bilgi sahibi olan bir kadındır. Gazete ve dergilerde yazıları yayınlanmaktadır. Her fırsatta kitap, makale okur ve okudukları hakkında konuşur. Çok iyi piyano çalmakta ve Fransızca konuşmaktadır. Eşiyle birlikte sık sık Hurrem Bey ve Cevher ile bir araya gelirler. Hurrem Bey'in hayranıdır ve yazılarını takip etmektedir.

ÖRNEK ANILAR

Bilgili/Konuşkan Şadan, eşinin fazla okumaktan dolayı fazla bilgi sahibi olduğunu düşünüyor ve ona sürekli bir şeyler anlatmasından yakınıyordu. "Hangi taşı kaldırırsanız karım altından çıkar. Saatlerce söyler. Bilmem ki bütün söyledikleri sağlam bir bilgiye mi dayanmaktadır? Ama bilgi bakımından her halde ben ona layık bir koca değilim."

Okumaya düşkün Sabiha'nın en büyük zevki okumaktır. Düşünürlerin, önemli yazarların kitaplarını, hayat hikâyelerini okumuştur ve düşüncelerine hâkimdir. "Devamlı olarak okur. Gazetelere makaleler gönderir. İmzası tanınmıştır. Gazeteler, mecmualar yazılarını paylaşamazlar. Bu devamlı okumalardan onun zihni her gün dolan bir bilgi hazinesine döner. Bunun taşan fazlasını ikimiz yalnız kaldığımız zamanlarda hep ben dinlerim. Daha doğrusu dinlemem. İçimden tünel geçerim. Dinler gibi görünürüm."

Halis (Tembel)

Karakter Tembel ve çapkın olan Halis, çalışmıyordu ve iş, meslek sahibi olmamıştır. Ailesinin parası ile gününü gün etmektedir. Sürekli farklı kadınlarla birlikte oluyor, birlikte olduğu kadından sıkıldığı

zaman bir başkası ile ilişki yaşamaya başlıyordur. İlişkileri sırasında düşüncesizce para harcadığı ve ailesini zor durumda bıraktığı zamanlar olmaktadır. Sorumluluk sahibi ve dürüst değildir.

Aktivite Herhangi bir işi ve uğraşı olmayan Halis, günlerini farklı kadınlarla geçiriyor ve lüks harcamalar yapıyordur. Bu sebeple babası ile anlaşamaz ve annesinin gizli para desteği ile onaylanmayan bu hayatını sürdürür. Nevres ile olan ilişkisi yüzünden kendisine dava açılacağı ve Nevres'in hamile olması sebebiyle yurt dışına kaçır.

ÖRNEK ANILAR

Tembel/Başiboş Halis, işsizliğinden ve israfından dolayı babası ile sık sık kavga eder fakat annesi onu gizlice destekler. Sonunda babası oğlunu yola getiremeyeceğini anlamıştır. "Artık yüze çıktılar. Şimdi Halis bazen haftalarca, aylarca evden kaybolur. Annesi onun saklandığı yeri buldurmak için beni müfettiş gönderir. Onu çoğu zaman şehrimizin en pahalı otellerinden birinde bir ela gözlü ile kapanmış bulurum. Onun sevdadan yorgun düştüğü saatlerde şezlonga uzanıp bir elinde sigara, saatlerce uyuklayarak tembel, boş hayaller, rüyalar içinde bir dinlenişi vardır."

Yalancı Halis, Cevher'in köşküne giren haydut görünümlü adam ile karşılaşması ve vuruşması ile ilgili gerçek olmayan hikayeler anlatıyordu. Şadan olayı yaşamış biri olarak inkâr etmek istese de elinden bir şey gelmeden Halis'i dinlemek zorunda kalır. "Halis, yine sabrımı tüketmek için karşımda böyle gümbür gümbür atıyordu.. Biz bu sade maceranın karşı karşıya iki aktörü idik. Olay hiç böyle geçmedi. Ama ne yaparsın?"

Sorumsuz/Kendini Beğenmiş Halis, Nevres ile birlikte olmuş ama onu terk etmiştir. Nevres hamile olduğunu söyleyip dava açmaya kalkınca durumu reddeder. "Kaldım kaldım da onun gibi bir besleme parçasına mı kaldım. Dünyada bir tek kadın kalmasa yine öylesine tenezzül etmem. Kazandığı piç kim bilir aşçıdan mıdır, bağcıdan mıdır?"

Hurrem Medari Bey (Bilgili)

Karakter Hurrem Bey, saygın ve oldukça bilgili bir yazar, düşünürdür. Edebiyat camiasında ünlü ve uzman bir kişidir. Karısına karşı kıskanç olmadığı, soğukkanlı ve rahat bir kişiliği olduğu söylenebilir. Olaylara olgun yaklaşmaktadır. Konuşmayı çok sevmektedir ve etrafındaki herkese düşüncelerini anlatıp, açıklamaktadır.

Aktivite Günlerinin büyük bir kısmını çalışma odasına kapanık okumalar yaparak ve yazarak geçirir. Karısı onun bu halinden ve ilgisizliğinden şikâyetçidir. Üniversitelerde bazen ders okutur, kitap yazar ve gazetelere yazı gönderir. İstanbul'da tanınmış biridir.

ÖRNEK ANILAR

Dalgin Sabiha ve Şadan komşularını ziyaret ettiğinde Hurrem Bey salona biraz geç gelir. Eşi okumaya daldığı zaman kendini unuttuğunu söyleyerek misafirlerinden özür diler. "Gerçekten de beş on dakika sonra Hazret, boyunbağını çarpık bağlamış, düğmelerini fena iliklemiş gibi giyinişinde dalginliğinin eserleri görülen ihmalcı bir kıyafetle salona girdi."

Konuşkan/Bilgili Cevher ve Şadan, odanın bir köşesinde konuşurken Hurrem coşkun bir şekilde Sabiha'ya fikirlerini açıklıyordu. "Hurrem Bey salonun öbür köşesinde, cami kubbeleri altında vazedenlerin tatlı nidalarıyla sesini duvarlara yansıtarak anlatıyordu. Büyük bir sanat eseri nasıl doğar, konu bu idi. Karımın hayran, kendinden geçmiş bir halde dinleyişi karşısında Hazret coşmuştu."

Cevher (Alımlı)

Karakter Cevher, güzel ve alımlı bir kadındır ve hemen dikkat çekmektedir. Kocasının ilgisizliğinden ve alışkanlıklarından şikâyetçidir. Şadan ile birlikte olarak onu aldatması sadakatsizliğine örnektir. Bu duruma rağmen kocasının onu aldattığını öğrendiğinde ise onu kıskanmaktan kendini alamaz.

Aktivite Moda ile ilgilidir ve kıyafetlerine önem vermektedir. Bulunduğu toplumdan biraz daha rahat ve farklı giyimi dikkat çeker. Kocasının kitaplarla dolu dünyası onu sıkmaktadır fakat ondan ayrılmak da istemez.

ÖRNEK ANILAR

Alımlı Şadan ve Sabiha, yeni komşularına ilk ziyaretlerini gerçekleştirirler. Cevher, bahçede ilk karşılaşmalarından daha güzel ve çekici görünüyordur. “ Allamenin katısını kandamlası kırmızı benekli beyaz muslin esvabi içinde ilk görüşümden bugün çok daha güzel buldum. Taze tuvaletinin parlaklığıyla gerçek bir cevher kadar güzeldi. Karım bile bugün onun yontulmuş zannolunacak heykeli andırır gerdanıyla omuzlarının yuvarlaklığına imrenir gibi bir dikkatle bakıyor, güzellikçe bu kadının kendisine kat kat üstünlüğünü teslim etmek zorunda kaldığını sanki saklayamıyordu.”